

15.4.2022, Telecí, Velký pátek

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého.

POZDRAV Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista.

INTROIT Všechnu naději jsem složil v Hospodina. On se ke mně sklonil, slyšel mě, když o pomoc jsem volal. Mnoho divů jsi už vykonal, můj Bože, Hospodine, ve tvých úmyslech s námi se ti nevyrovná nikdo. Chci je rozhlašovat, mluvit o nich, je jich tolik, že je vypovědět nelze. Ž 40, 2.6

PÍSEŇ S 297 Balada velkopáteční

VSTUPNÍ MODLITBA

Pane Bože,
všechnu svou naději vkládáme do Tebe a Tvého díla, prosíme Tě, buď s námi, když se ptáme po Tvém jménu, prosíme Tě, buď s námi, když hledáme Tvou tvář nebo ta hledá nás. Prosíme Tě, buď s námi, když se ptáme po Tvé vůli, když u Tebe hledáme odpovědi na své otázky. Prosíme Tě, buď s námi, když sami nevíme, kudy kam. Prosíme Tě za své zdraví, ať už to fyzické nebo i duševní, chraň nás ode všeho, co by nás od Tebe mohlo vzdalovat a dávej nám svůj pokoj. Prosíme Tě, buď při nás, když třeba společně být nemůžeme a ved' nás cestou pravdy a své spravedlnosti. Prosíme Tě, ať se Tvá přítomnost stane výzvou pro všechny, kteří tu jsou spolu s námi. Amen.

1. ČTENÍ Iz 48, 16-17

PÍSEŇ S 135 Posila na cestu,

OHLÁŠKY

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,

Ty nás utěšuješ ode všeho soužení a dáváš nám poznat své jméno. Prosíme Tě za všechny hlasatele evangelia, ať se jejich svědectví dostává i sluchu.

Prosíme Tě za všechny, kdo Tě z nějakého důvodu nemusejí a nemají důvěru ani k Tvé církvi.

Prosíme Tě za všechny, kdo si svou cestu k víře hledají někdy dost obtížně, pomáhej jim ji i najít.

Prosíme Tě za všechny, s kým bychom se tu nemuseli cítit tak sami, a přesto s námi nemohou nebo nechtějí být.

A prosíme Tě za všechny, kdo podléhají nenávisti či vzájemné nevěřivosti, ukaž jim tu pravou cestu k životu.

A všechny své modlitby vkládáme do té, kterou jsi nás Ty sám naučil: Otčenáš... Amen.

POSLÁNÍ Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy. Především však mějte lásku, která všechno spojuje k dokonalosti. A ve vašem srdci ať vládne pokoj Kristův, k němuž jste byli povoláni v jedno společné tělo. A buďte vděční. Kol 3, 13-15

POŽEHNÁNÍ ,Hospodin tě požehná a ochrání tě, Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a bude ti milostiv, Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.' Num 6, 24-26

PÍSEŇ 489 Tvé požehnání,

2. ČTENÍ (ZÁKLAD KÁZÁNÍ)

Jan 18, 19-24

Velekněz se dotazoval Ježíše na jeho učedníky a na jeho učení. Ježíš mu řekl: „Já jsem mluvil k světu veřejně. Vždycky jsem učil v synagoze a v chrámě, kde se shromažďují všichni židé, a nic jsem neříkal tajně. Proč se mě ptáš? Zeptej se těch, kteří slyšeli, co jsem říkal. Ti přece vědí, co jsem řekl.“ Po těch slovech jeden ze strážců, který stál poblíž, udeřil Ježíše do obličeje a řekl: „Tak se odpovídá veleknězi?“ Ježíš mu odpověděl: „Řekl-li jsem něco špatného, prokaž, že je to špatné. Jestliže to bylo správné, proč mě biješ?“ Annáš jej tedy poslal spoutaného k veleknězi Kaifášovi.

Je to celkem div, když se někdo ptá i na něco jiného než na něčí osobu, ale i na to, co zastává. Je to celkem div, když Ježíš říká, že ke světu mluvil veřejně a vždycky někde učil, ať už v synagoze nebo v chrámě či v kostele, kde se dřív shromažďovali všichni židé a nyní křesťané a nic neříkal tajně. Je to celkem div, že se velekněz může zeptat těch, kteří slyšeli, co Ježíš říkal a mohou o tom vydat i hodnověrné svědectví. Ale už není ani tak div, když po tom všem, co Ježíš řekl, ho jeden ze strážců udeří do obličeje s odůvodněním, že takhle se přece veleknězi neodpovídá. A Ježíš se ho ptá, co řekl špatného a vzápětí je poslán ještě k jinému veleknězi Kaifášovi.

Co vlastně Ježíš řekl špatného, nevíme, co však víme, je, že mluvil veřejně. A bylo celkem jedno, jestli v židovské synagoze, katolickém chrámu někoho svatého či v evangelickém kostele. Důležité je, že mluvil veřejně.

Ptal se nás jednou bývalý synodní senior, co dělat s tím, aby když se evangelíci vrátí z kostela, nezapínali hned nedělní Otázky Václava Moravce, ale věnovali se i něčemu jinému, třeba tomu, co slyšeli v kázání. Já mám Moravcovy Otázky celkem rád, pořád lepší než Partie Terezie Tománkové, ale jednak tam nemusí mluvit jen politici a pak se mi líbí, že trvají dvě hodiny, zatímco nedělní kázání jen deset minut. Co jsme na to Danielu Ženatému tehdy odpověděli, nevím, asi nic, ale otázka je to celkem případná.

Takže co dělat. V první řadě, když už někdo někde mluví veřejně, je dobré ho i poslouchat. Jinak se však poslouchá řečník při politické kampani, jinak demonstrant proti čemukoliv a jinak farář v kostele. My faráři máme tu výhodu, že do kostela se chodí víceméně ze zvyku a když si někdo pamatuje něco z našich kázání, tak většinou jen dobře. Politici při kampani něco říct musí a s demonstranty mívají často společné to, že říkají v podstatě pořád to samé akorát občas trochu jinak a k někomu jinému. Zvláštní odrůdu pak tvoří pouliční hlasatelé evangelia, kteří se moc poslouchat nedají, ale dá se s nimi mluvit a projevy v poslaneckém Parlamentu.

Na Ježíši bylo pozoruhodné, že říkal lidem pravdu. Ne, co chtěli slyšet, ale co potřebovali slyšet. Neříkal jim, aby chodili do kostela, neboť tam většinou přišli sami ani jim neříkal, co si mají myslet, ale spíš, jak mají žít. A sám podle toho nebo spíš tím žil v podstatě také.

My jsme si odvykli poslouchat projevy delší než těch deset minut, pokud nejde o dramatické monology. Jako bychom to, co říká někdo druhý, si potřebovali nejdřív přeložit do své vlastní řeči, abychom na to pak mohli i reagovat. Je vůbec zvláštní, jak se dnes všechno musí zkracovat i po farářích se občas žádá, aby méně mluvili a více s těmi lidmi žili. A co to s námi faráři pak dělá, si zase nechám na jindy. Ale Ježíš mluvil a mluvil hodně, dokonce tak moc, že tím dráždil kdekoho, od velekněží po zákoníky. A jeden ten velekněz se ho ptal na jeho učedníky a na jeho učení. Jako by o tom sám nic nevěděl, ale spíš chtěl Ježíše zase z něčeho obvinít, jak už to bylo jeho dobrým zvykem. A asi chtěl vědět, kdo s Ježíšem chodí a kdo ne a možná chtěl vědět, co vlastně Ježíš učí, že ho tolik lidí poslouchá. No, co asi. Ježíš učil pravdě, jak se později při rozhovoru s pontským Pilátem ukáže. A co je pravda? To je teď trochu jedno, nyní jsme u toho, co bylo tím učením, které tolik lidí zajímalo a současně poslouchalo, a ještě si tolik věcí pamatovali. Tím učením nebyla jen pravda a dost možná ani žádný katechismus o nauce víry, který přišel až mnohem později. Tím učením, který si jeho žáci měli i pamatovat, nebylo nic jiného než vyznání než přihlášení se ke Kristu, k Bohu a k víře v jediného Pána a později třeba i k církvi. Tím učením nebylo jen to, kdo chodí nebo nechodí do kostela, což Pánu Ježíši bylo tak trochu jedno, ale co je tou pravdou, kterou říká i on.

Tím učením byl sám Ježíšův život a jeho blízkost k Bohu Otci. Tím učením byl obsah naší víry, který se skládá také z toho, o čem my sami ve svých životech nejčastěji přemýšlíme a jestli budeme nebo nebudeme spaseni, tj. zachráněni pro věčný život a tím učením bylo i Ježíšovo slovo, že budeme, jen tomu musíme uvěřit. A proč mluvím o věčném životě zrovna teď a tady, si opět nechám na někdy jindy. Tím učením byla víra, že s Pánem Ježíšem dojdeme ne až na konec světa, kde už v podstatě jsme, ale na sám začátek něčeho nového. Tím učením sice možná nebylo nic nového, ale rozhodně jím byl obsah toho, čemu my sami věříme a klidně i v nějaké nové formě. Nebylo jím jen Ježíšovo kázání na hoře či na rovině, jak to známe z jiných evangelií, ale jeho tázání, jestli tomu i my sami věříme. A teď čemu nebo spíš komu. Ježíš občas mluvil o své smrti. Nemluvil o umírání, ale o smrti ano. A mluvil o ní tak, že na ni jednak připravoval i své nejbližší, a pak se jí ani sám nechtěl bát. Ježíš se bál umírání, jako se ho bojíme i my všichni, co jsme tady, ale nechtěl se bát smrti, a to ani své vlastní. A o své smrti mluvil už za svého života, ještě mu nebylo ani třicet nebo možná bylo a už své lidi připravoval na svou smrt. Co může být horšího, ale z čeho jiného také slavit Velký pátek než připomínkou Ježíšova ukřižování. Což byla i jeho smrt. Ježíš umíral a pak také zemřel smrtí dost potupnou a věděl, že se to stane a prosil Pána Boha, aby to těm lidem i odpustil.

A jestli mu to odpustili i jeho vlastní učedníci, nevíme. Těm se pak i zjevil, takže oni pak měli zase jiné starosti, ale odpustit někomu něčí smrt, je snad jen na Pánu Bohu.

Ježíš za svou ne-odpověď veleknězi dostal ránu pěstí, možná oprávněně, možná neoprávněně, každopádně za to, že se chudák velekněz má zeptat na jeho učení jeho žáků, a ne přímo jeho. Ale koho jiného by se měl také ptát než těch, kteří Ježíšovo učení i poslouchali. Koho jiného se ptát na evangelium než evangelíků a kdy jindy než tehdy, když je Ježíš v ohrožení života.

Velekněz však čekal, že mu Ježíš odpoví a řekne mu, co říká i svým učedníkům a vyloží mu i své učení. Proč to Ježíš vlastně nechtěl říct, nevíme, ale asi je to jasné, jednak věděl, co by ho za to i čekalo a pak ho zajímalo, co z toho uvízlo právě i těm učedníkům, zvláště, když to všichni slyšeli. A možná to jen nechtěl opakovat i tomu veleknězi, úplně stačilo, když to pověděl těm svým. A možná toho velekněze chtěl postavit i před zástup lidu. A nejen že byl zvědavý, co z toho zástupu i vypadne, ale chtěl i toho velekněze postavit před třeba i pravý obsah svého učení tak, jak ho předával i svým nejbližším. To však nevíme. Co však víme, je, že z Ježíšova učení a jeho jakémsi předáváním víry hodně dlužíme. A to nejen kdejakému veleknězi, ale možná i svým nejbližším či těm, kdo jsou kolem nás.